

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 26Co/21/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8525200890
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8525200890.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Jančíkovej a sudkýň JUDr. Marianny Hirkovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E., 2/ F. B., D. G., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E., 3/ A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E., všetci žalobcovia zastúpení: H. F. I., advokát, so sídlom J. XXX/X, XXX XX K. E., proti žalovanej: REFINCAPITAL s. r. o., so sídlom Zámocká 3, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 54 222 516, zastúpenej: L. M. G. & A., K., so sídlom M. XXX/XX, XXX XX M. – F. N. H., IČO: XX XXX XXX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/57/2025 - 76 zo dňa 22.8.2025 v spojení opravným uznesením č. k. 6C/57/2025 – 111 zo dňa 10.11.2025 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje uznesenie vo výroku I.

II. Žalobcom 1/ až 3/ priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia doručili dňa 15.8.2025 Okresnému súdu Stará Ľubovňa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhajú voči žalovanej uloženia povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam v k. ú. E. zapísaných na LV č. XXX a LV č. XXX, ako aj náhrady trov konania.

1.1 V návrhu žalobcovia uviedli, že žalobca 1/ je výlučným vlastníkom pozemkov v k. ú. E. evidovaných na LV č. XXX, a žalobca 1/ so žalobkyňou 2/ sú vlastníkami stavby v k. ú. E. patriacej do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov evidovanej na LV č. XXX, pričom na oboch listoch vlastníctva je vyznačená poznámka týkajúca sa začatia výkonu záložného práva speňažením na dražbe záložným veriteľom - žalovanou. V časti „C“ oboch listov vlastníctva je tiež vyznačená ťarcha, a to záložné právo v prospech žalovanej. Špecifikované nehnuteľnosti sú zároveň obydliím žalobcov, ktorí sú starobnými dôchodcami, pričom ich strata je jedným z najvýznamnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydliia a každý komu taký zásah hrozí, musí mať možnosť predložiť primeranosť takéhoto opatrenia na súdne preskúmanie.

1.2 Žalobcom bolo Oznámením o dobrovoľnej dražbe zo dňa 18.7.2025 oznámené vykonanie prvého kola dražby. Snahou žalobcu 3/ ako dlžníka bolo dohodnúť sa so žalovanou na urovnaní dlhu, s poukazom na rozpor dojednanej odplaty v rozpore s dobrými mravmi a s tým, spojenú bezpoplatkovosť a bezúročnosť poskytnutej pôžičky, avšak žalovaná navrhla možnosť zaplatiť dlh iba v splátkach, pričom do uznávanej istiny zahrnula aj náklady na dražbu. Žalobca 3/ sa preto rozhodol, že o ochranu svojich porušených práv požiada súd, s tým, že do konania na preskúmanie zákonnosti zmluvných podmienok iniciovaného žalobcom 3/ vstúpia z vlastného podnetu aj žalobcovia 1/ a 2/.

1.3 Žalovaná by podľa názoru žalobcov mohla pri výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly vymôcť aj plnenia v rozpore s dobrými mravmi a z neprijateľných zmluvných podmienok, čo treba považovať za okolnosti opodstatňujúce dôvodnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov, ktoré môžu byť podkladom pre prijatie záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia. Žalobcovia nemajú iné prostriedky do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej ako proces realizácie dobrovoľnej dražby zastaviť, preto za daného stavu neodkladné opatrenie považujú za jediný efektívny prostriedok ochrany pred pozbavením žalobcov 1/ a 2/ ich vlastníckeho práva k predmetu zálohu a zároveň všetkých žalobcov o ich obydlie.

2. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobcovia priložili listiny – LV č. XXX, LV č. XXX, zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, zmluvu o pôžičke, Oznámenie o dobrovoľnej dražbe č. XXX zo dňa 18.7.2025, Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/23/2025 zo dňa 19.6.2025, Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/11/2025 zo dňa 19.6.2025 a znalecký posudok.

3. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 6C/57/2025 - 76 zo dňa 22.8.2025 nariadil neodkladné opatrenie, pričom v I. výroku uložil žalovanej povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. XXXXXX/XXXX zo dňa 6.12.2022, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti v k. ú. E., obec E., okres K. E., evidované Okresným úradom K. E., katastrálny odbor na LV č. XXX - stavba - rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na pozemku č. parcela KN registra „O.“ č. XXX/X o výmere 110 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a na LV č. XXX - parcely KN registra „O.“ č. XXX/X o výmere 110 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, č. XXX/X o výmere 406 m², druh pozemku záhrada a č. XXX/X o výmere 132 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zdržanie sa výkonu záložného práva; v II. výroku uložil žalobcom v 1. - 3. rade, aby v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podali na súd žalobu proti žalovanej o zdržanie sa výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam; a v III. výroku vyslovil, že v prípade, že navrhovatelia v 1. a 3. rade žalobu v súdom stanovenej lehote nepodajú, súd uvedené neodkladné opatrenie aj bez návrhu zruší.

4. Opravným a dopĺňacím uznesením č. k. 6C/57/2025 – 111 zo dňa 10.11.2025 súd prvej inštancie v I. výroku opravil uznesenie vo výroku III., a to tak, že správne znie: „V prípade, že žalobcovia v 1. až 3. rade žalobu v súdom stanovenej lehote nepodajú, súd uvedené neodkladné opatrenie aj bez návrhu zruší.“ a v II. výroku doplnil uznesenie o výrok IV., ktorý znie: „Žalobcom v 1. až 3. rade p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný, pričom o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.“

5. Po oboznámení sa s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho príloh, súd prvej inštancie citoval a na vec aplikoval ust. § 324 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1, § 330 ods. 2, § 336 ods. 1 až 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Následne v odôvodnení svojho rozhodnutia sa súd prvej inštancie zaoberal všeobecnými a právnou teóriou definovanými znakmi neodkladného opatrenia, ako aj predpokladmi jeho nariadenia.

6. Súd prvej inštancie z predložených listín zistil, že žalobca 3/ uzatvoril so žalovanou dňa 6.12.2022 zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bola poskytnutá suma 44.000,- eur s dohodnutým zmluvným poplatkom vo výške 19.000,- eur. Zmluva bola dohodnutá na dobu určitú, s lehotou splatnosti pôžičky spolu so zmluvným poplatkom do 24 mesiacov odo dňa podpisu zmluvy. Na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o pôžičke bolo zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam uzatvorenou dňa 6.12.2022 medzi žalovanou ako záložným veriteľom a žalobcami 1/ a 2/ ako záložcami zriadené záložné právo k dotknutým nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/. Vklad záložného práva k uvedeným nehnuteľnostiam vlastnícky patriace žalobcom 1/ a 2/ zapísaným na LV č. XXX a LV č. XXX bol povolený Rozhodnutím o povolení vkladu záložnej zmluvy G. - XXXX/XXXX zo dňa 15.12.2022 - XXX/XXXX. Žalovaná oznámila žalobcom ako vlastníkom nehnuteľností Oznámením zo dňa 18.7.2025 výkon dobrovoľnej dražby, ktorá sa bude konať dňa 2.9.2025 o 14:00 hod. na Notárskom úrade H. P. F., so sídlom v A.. Žalobcovia svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili potrebou neodkladnej dočasnej úpravy pomerov strán sporu, pretože výkonom záložného práva im hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, t. j. odpredaj majetku vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/ na

dražbe a následnou stratou obydlia všetkých žalobcov, preto, bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné argumentáciu v posudzovanej veci podrobiť prieskumu, či došlo k splneniu zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia.

7. Podľa súdu prvej inštancie je dobrovoľná dražba jeden zo zákonných spôsobov výkonu záložného práva, avšak nemožno však trvať na tom, že neexistujú žiadne obmedzenia výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Výkon záložného práva (ako každý iný výkon práva) musí byť v súlade so zásadou dobrých mravov uplatňovanou v spoločnosti podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaná ako záložný veriteľ si sama určila výšku pohľadávky, pričom nie len samotná výška pohľadávky, ale aj jej súdna vymáhateľnosť, a v neposlednom rade i existencia záložného práva sú žalobcami spochybňované, kde pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly, by mohla žalovaná vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok (napr. poplatok za poskytnutie úveru, atď.). Tieto uvedené skutočnosti preto súd prvej inštancie považuje za okolnosti opodstatňujúce dôvodnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov, ktoré v danom prípade zistené boli, a ktoré môžu byť podkladom pre prijatie záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia v danej veci, pretože žalobcovia nemajú iné prostriedky do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej proces realizácie dobrovoľnej dražby zastaviť, než žiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia.

8. Podľa súdu prvej inštancie žalobcovia dostatočným spôsobom preukázali dôvodnosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia, keďže z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že žalovaná už aktivovala proces smerujúci k realizácii výkonu dobrovoľnej dražby, pričom žalobcami je spochybňovaná nielen samotná výška pohľadávky, ale aj súdna vymáhateľnosť pohľadávky zabezpečenej záložným právom, ktorá má byť dobrovoľnou dražbou uspokojená a v neposlednom rade i existencia záložného práva. Žalobcovia dostatočným spôsobom preukázali podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, t. j. preukázali a osvedčili dôvodnosť nároku, ktorému má byť poskytnutá ochrana, t. j. ochrana vlastníckeho práva a ochrana obydlia žalobcov, pretože prípadným predajom dotknutých nehnuteľností na dražbe by došlo zhoršeniu pozície žalobcov ako vlastníkov nehnuteľností.

9. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že nariadenie neodkladného opatrenia je dočasné opatrenie proti postihu majetku žalobcov, bez ktorého by mohol nastať ťažko zvrátiteľný alebo nenapraviteľný stav, t. j., že by mohlo dôjsť k nevyváženému a neprimeranému zásahu do ich vlastníckych práv, pričom následky, ktoré hrozia žalovanej dočasným odložením výkonu záložného práva, sú nepomerne miernejšie v porovnaní s následkami, ktoré by hrozili žalobcom okamžitým vydražením predmetných nehnuteľností. Keďže neodkladné opatrenie nemá charakter rozhodnutia vo veci samej, preto ním nebol vytvorený nenávratný stav a právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovanú neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah. Zároveň súd prvej inštancie druhým výrokom uložil povinnosť žalobcom, aby v lehote 30 dní podali žalobu na súde vo veci samej, pričom poukázal na uznesenie odvolacieho súdu sp. zn. 12CoCsp/25/2023 zo dňa 15.6.2023, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 171/2010 zo dňa 22.09.2010. V prejednávanej veci bola podľa názoru súdu prvej inštancie zo strany žalobcov v 1/ - 3/ dostatočne osvedčená hrozba vytvorenia nenávratného stavu v prípade realizácie výkonu záložného práva, a preto je potrebná dočasná úprava pomerov, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

10. Uznesenie súdu prvej inštancie o vydaní neodkladného opatrenia bolo doručené zástupcovi žalobcov dňa 22.8.2025 a žalovanej dňa 7.9.2025.

11. V zákonom stanovenej lehote proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, žalovaná podala odvolanie, pričom uznesenie napadla v celom rozsahu a to z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP.

11.1 Žalovaná odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP odôvodnila tým, že na vydanie uznesenia neboli splnené procesné podmienky, pretože žalovaná svoju pohľadávku voči žalobcovi 3/ postúpila pred vydaním tohto uznesenia, a to dňa 18. 08. 2025 na iný subjekt, a to D. Q. K., so sídlom E. B. X, R., IČO: XX XXX XXX, pričom dátum postúpenia vyplýva z časovej pečiatky na podpise zmluvy. Preto podľa žalovanej je uznesenie nesprávne a nereflektuje stav v čase vydania uznesenia voči subjektu, ktorý už nebol v danom čase vlastníkom pohľadávky.

11.2 K odvolacím dôvodom podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP žalovaná uviedla, že sa nestotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie v odôvodnení tohto uznesenia, a je toho názoru, že žalobcovia nepreukázali potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, respektíve daný záver o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov vychádza z nesprávnych skutkových zistení, ktoré boli žalobcami prezentované skreslene, neobjektívne a nepravdivo. Žalobca 3/ si bol a stále si je vedomý svojho dlhu voči žalovanej, čo potvrdil aj v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom teraz namieta rozpor dojednanej odplaty s dobrými mravmi, a to až po splatnosti pôžičky, čo znamená, že do času splatnosti nežiadal žalovanú o vysvetlenie, o úpravu zmluvy, nemal k zmluve o pôžičke žiadne pripomienky, preto žalovaná považuje konanie žalobcu 3/ za účelové v snahe vyhnúť sa splateniu dlhu.

11.3 Žalovaná ďalej poukázala, že dodržala zákonom požadovaný postup pri zamýšľanom uskutočnení dobrovoľnej dražby, čo znamená, že oznámenie o dobrovoľnej dražbe bolo zaslané dlžníkovi, tiež záložcom, v zákonom stanovenej lehote bolo oznámené na katastri, a nehnuteľnosť bola riadne ocenená znaleckým posudkom, čo znamená, že žalobcovia mali dostatok času sa s tými dokumentmi oboznámiť, namietať ich obsah, k čomu však nedošlo. Žalovaná mieni výkon záložného práva realizovať v súlade so zákonom a v súlade s platne uzavretou záložnou zmluvou, ktorú žalobcovia 1/ a 2/ uzavreli slobodne, nemali k tejto zmluve pripomienky, a ani žalobca 3/ nemal pripomienky k obsahu záložnej zmluvy. Preto popretie výšky pohľadávky, jej súdnej vymáhateľnosti a samotnej existencie záložného práva, považuje žalovaná za účelové a nedôvodné.

11.4 Žalovaná zároveň poukázala na podmienky, ktoré musia byť splnené pri návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, citujúc uznesenie Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 14. 10. 2022 sp. zn. 2C/65/2022, a taktiež uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 03. 2022 sp. zn. 16Co/29/2022. Žalovaná je toho názoru, že žalobcovia nepreukázali, teda respektíve neosvedčili základ nároku, ktorý si budú uplatňovať v konaní vo veci samej, a taktiež nepreukázali ani v základe dôvodnosť podania žaloby vo veci samej. Obmedzenie spočívajúce v zákaze nakladania s nehnuteľnosťami považuje žalovaná za neprímerane prísne, a teda rozhodnutie súdu prvej inštancie je nezákonné, neodôvodnené, v rozpore so skutočným stavom veci, s nesprávnymi skutkovými zisteniami, čo vyústilo do nesprávneho právneho posúdenia veci, čím došlo vo vzájomnej súvislosti k naplneniu oboch odvolacích dôvodov.

11.5 Žalovaná navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie zrušil a priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 100%.

12. K odvolaniu žalovaná predložila listiny - Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 18. 08. 2025, ktoré bolo doručované žalobcom 1/ až 3/ s potvrdením o podaní zásielky s uvedením podacích čísel a Zmluvu o postúpení pohľadávky.

13. Odvolanie žalovanej bolo doručené zástupcovi žalobcov dňa 10.10.2025, ktorý sa k odvolaniu nevyjadril.

14. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34), preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť a v časti uloženia povinnosti podať žalobu zmeniť. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím na ťažiskovú odvolaciu argumentáciu žalovanej, bolo posúdiť, či žalovaná bola pasívne vecne legitimovaná a tiež, či boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia.

15. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Odvolací súd po preskúmaní obsahu odvolania dospel k záveru, že žalovaná namieta nesprávnosť výroku I., ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené, keďže k výrokom II. a III. žiadnu argumentáciu k ich nesprávnosti neuvádzala.

16. Podľa ust. § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa ust. § 324 ods. 3 CSP neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. c) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami.

Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa ust. § 330 ods. 2 CSP ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

17. K prvej odvolacej námietke žalovanej, že neboli splnené procesné podmienky, odvolací súd uvádza, že procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Procesné podmienky rozdeľujeme do štyroch základných skupín, a to na a) procesné podmienky na strane súdu, b) procesné podmienky na strane účastníkov konania, c) vecné procesné podmienky a d) negatívne procesné podmienky. Medzi procesné podmienky na strane sporu zaraďujeme procesnú subjektivitu, procesnú spôsobilosť, povinnosť zastúpenia, spôsobilosť byť zástupcom a plnomocenstvo zástupcu strany. Skutočnosť, že žalovaná postúpila pohľadávku na tretí subjekt, sa neposudzuje ako procesná podmienka, ale ako skutočnosť, či žalovaná je alebo nie pasívne vecne legitimovaná.

18. K pasívnej vecnej legitimácii žalovanej odvolací súd uvádza, že „na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004 citovaný v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 473/2017).

19. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29. júna 2010 „preskúmavanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.“

20. K odvolaniu žalovaná predložila oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 18. 08. 2025, ktoré bolo doručované žalobcom 1/ až 3/. V tomto oznámení žalovaná žalobcom oznámila postúpenie pohľadávky na spoločnosť D. Q. K. s tým, že na nového veriteľa prechádza aj zabezpečovacie právo. Súčasťou týchto oznámení bolo aj potvrdenie o podaní zásielky s uvedením podacích čísel. Podľa údajov dostupných na webovom sídle Slovenskej pošty o sledovaní zásielok určených žalobcom 1/ až 3/ vyplýva, že oznámenie o postúpení pohľadávky, ako poštová zásielka vo forme doporučeného listu 1. triedy, bola podaná na poštovú prepravu dňa 28. 08. 2025 a doručená bola 01. 09. 2025.

21. Žalovaný zároveň predložil zmluvu o postúpení pohľadávky bez uvedenia dátumu uzatvorenia tejto zmluvy, kde deň uzatvorenia sa uvádza „podľa časovej pečiatky“, ktorá však priložená nebola. Podľa

tejto zmluvy o postúpení pohľadávky postupca (žalovaná) postúpil na postupníka (D. Q. K.) pohľadávku voči dlžníkovi – žalobcovi 3/ vo výške istiny 44.000,- eur a príslušenstvo na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 16. 12. 2022.

22. Podľa ust. § 524 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „Občiansky zákonník“) veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa ust. § 526 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

23. Podľa ust. § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

24. Pri postúpení pohľadávky dochádza k zmene jedného zo subjektov záväzkového vzťahu na strane veriteľa. K tejto zmene dochádza bez ohľadu na to, či sa dlžník o tom dozvedel alebo nie. Táto zmena subjektov na veriteľskej strane sa právneho postavenia dlžníka priamo nedotýka a nemôže mať vplyv na obsah a rozsah jeho povinnosti splniť dlh. V prípade zmeny osoby veriteľa však dlžník musí dostať informáciu o tom, kto je jeho novým veriteľom a komu má vlastne splniť svoj dlh. Právna úprava chráni dobrú vieru dlžníka v tom, že do oznámenia o postúpení pohľadávky môže plniť pôvodnému veriteľovi. Voči dlžníkovi má postúpenie pohľadávky právne účinky až doručením oznámenia od jeho pôvodného veriteľa (postupcu, cedenta) o tom, že došlo k postúpeniu pohľadávky, alebo ak mu postúpenie pohľadávky preukáže jeho nový veriteľ (postupník, cesionár).

25. Z uvedeného je zrejmé, že v čase rozhodovaní súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (22.8.2025) žalobcovia objektívne nemohli mať vedomosť o postúpení pohľadávky zo žalovanej na tretiu osobu (REFINCAPITAL Omega s. r. o.), keďže oznámenie o postúpení pohľadávky bolo dané na prepravu až dňa 28.8.2025. Odvolací súd tiež poukazuje, že hoci žalovaná predložila písomnú zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá mala byť podľa jej tvrdenia podpísaná elektronicky, k uvedenej však nepreukázala, kedy skutočne k elektronickému podpisu zmluvy došlo. Hoci sa na zmluve uvádza dodatok „podľa časovej pečiatky“, žalovaná žiadny výstup o časovom údaji podpísania zmluvy nepredložila. Ďalej tiež odvolací súd poukazuje na potencionálnu účelovosť postúpenia pohľadávky, keďže žalovaný a postupník sú osoby prepojené nielen cez rovnaké osoby spoločníkov, ale aj osoby konateľov. Námetka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej je tak nedôvodná, keďže žalobcovia návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podali v čase, kedy nemali dôvod pochybovať o osobe veriteľa. Tiež súd prvej inštancie vychádzal pri svojom rozhodovaní zo skutkových tvrdení osvedčených listinami predloženými žalobcami.

26. Čo sa týka ďalších námietok žalovanej, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam s že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa odvolacieho súdu, ani tieto námietky nie sú dôvodné. Žalovaná v odvolaní neuviedla, ktoré konkrétne skutkové tvrdenia zistené súdom prvej inštancie nie sú správne.

27. Neodkladné opatrenie možno nariadiť v dvoch situáciách, a teda, ak existuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie. Neodkladné opatrenie je potrebné vnímať ako mimoriadny prostriedok úpravy pomerov medzi stranami sporu, ktorým môže súd nariadiť, aby určitá strana v konaní niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala. Nariadením neodkladného opatrenia tak dochádza k obmedzeniu dispozičných práv, pričom sa sleduje ochrana pred znevýhodnením postavením tej - ktorej strany sporu. Vzhľadom na mimoriadny charakter procesného inštitútu neodkladného opatrenia odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o tomto návrhu nerozhoduje súd na základe postupov dokazovania za účelom rozhodnutia vo veci samej, ale najmä na základe základných skutočností osvedčujúcich záver o trvaní a dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

28. Potrebne je podotknúť, že uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia predstavuje dočasné rozhodnutie súdu, ktorého účelom je dočasná úprava pomerov strán a podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo tej ktorej strany ohrozené. Treba však zdôrazniť, že neodkladné opatrenie má charakter preventívneho riešenia vzťahu medzi stranami a nachádza svoje uplatnenie vtedy, ak je dôvodná obava, že jeho nenariadením by sa zhoršila pozícia žalobcu, alebo by vznikol priestor k tomu, aby bol vykonaný právny úkon, ktorý by vytvoril nezvratný právny stav. Taktiež súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia musí mať rozhodujúce skutočnosti osvedčené, musí zvažovať, či je osvedčený nárok a či je nariadenie neodkladného opatrenia potrebné. (Uznesenie Najvyššieho Súdu SR sp. zn. 3Obdo/1/2017).

29. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že v rámci konania o vydanie neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania (osvedčovanie) podstatne zúžený, a to v dôsledku účelu a podstaty predbežného opatrenia, lehoty na rozhodnutie o návrhu a pod. Osvedčovanie teda v kontexte rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia značí, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, ktoré sú dôležité pre rozhodovanie o návrhu na predbežné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné. (uznesenie Najvyššieho Súdu SR sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

30. Dočasný charakter neodkladného opatrenia značí, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup predpísaný pre dokazovanie. To však nepredstavuje tú skutočnosť, že súd môže neodkladné opatrenie nariadiť len na základe tvrdenia žalobcu bez toho, aby bola osvedčená pravdepodobnosť nároku a nebezpečenstvo hrozacej ujmy. Zásah do práv predbežným opatrením (neodkladným opatrením) dotknutej osoby musí byť primeraný osvedčenému porušeniu (ohrozeniu) práv a právom chránených záujmov, takisto primeraná musí byť aj prípadná ujma, ktorá vznikne z neodkladného opatrenia dotknutej strane. Pod pojmom dočasná úprava pomerov medzi stranami je pritom potrebné rozumieť prípad, kedy existuje dôvodná potreba dočasne regulovať isté právne vzťahy medzi stranami, pretože hrozí vznik reálnej ujmy, resp. jej zväčšovanie. (uznesenie Najvyššieho Súdu SR sp. zn. 3Obdo/1/2017). Rovnako tak, ako bolo vyššie spomenuté, nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania, čo značí, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje len tie najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formalities, tak ako to je pri dokazovaní. (Uznesenie Najvyššieho Súdu SR, sp. zn. 9Cdo/293/2020).

31. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojim rozhodnutím nemôže prejedukovať rozhodnutie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok potreby bezodkladnosti vydania rozhodnutia, o ktoré strana žiada, resp. pravdepodobnosti ohrozenia jej práv a oprávnených záujmov. V prípade rozhodovania o neodkladnom opatrení nie je potrebné, aby strana predložila dôkazy, ktoré by s istotou preukázali ohrozenosť jej práva, avšak musí predložiť aspoň také dôkazy, ktoré by jej právo alebo ohrozenie tohto práva alebo výkonu rozhodnutia aspoň osvedčovali a jej tvrdenia aspoň spravdepodobňovali.

32. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca 3/ uzatvoril so žalovanou zmluvu o pôžičke. Predmetom tejto pôžičky bola poskytnutá suma 44.000,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť s poplatkom 19.000,- eur do 24 mesiacov od uzavretia zmluvy. Na zabezpečenie takto poskytnutej pôžičky žalovaná uzatvorila so žalobcami 1/ a 2/ záložnú zmluvu s tým, že zálohom boli nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/. Skutočnosť, že žalovaná pristúpila k výkonu záložného práva, je zrejmá z oznámenia o dobrovoľnej dražbe zo dňa 18.7.2025, podľa ktorého prvé kolo dražby bolo plánované na deň 2.9.2025..

33. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že neodkladné opatrenie predstavuje v danej situácii účinný a efektívny nástroj, ktorým možno zamedziť situácii, kedy dôjde k zbaveniu žalobcov 1/ a 2/ ich vlastníckeho práva k predmetu zálohu. Správne súd prvej inštancie rozhodol, keď vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa zamedzí, resp. predíde situácii, ktorá by mohol mať za následok stratu obydlia žalobcov. Súd prvej inštancie trvanie neodkladného opatrenia obmedzil na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej, čím zabezpečil dočasnú ochranu jednak vlastníckych práv žalobcov 1/ a 2/, ale taktiež aby neprimerane nezaťažil žalovanú.

34. V prípade okolností odôvodňujúcich návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa odvolacieho potreba bezodkladne upraviť pomery strán sporu vyplývala z náhlej okolnosti a to je naplánovaná dobrovoľná dražba. Z tvrdení žalobcov v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je však zrejmé, že je sporná samotná výška pohľadávky žalovanej, ktorá má byť uspokojená, keďže žalobca 3/ namieta výšku dlhu vzhľadom na dojednané zmluvné podmienky, a to hoci aj po časovom odstupe od uzavretia zmluvy. K uvedenému odvolací súd vzhľadom na argumentáciu žalovanej, podľa ktorej žalobca 3/ pre uzavretím zmluvy o pôžičke jej znenie nenamietal a žalobcovia 1/ a 2/ taktiež nemali pripomienky k záložnej zmluve, uvádza, že uvedená námietka nie je významná, pretože žalobcovia v pozícii spotrebiteľov majú právo obrátiť sa na súd a požadovať ochranu svojich porušených práv kedykoľvek, to znamená aj po uzavretí spotrebiteľskej zmluvy.

35. Rozhodovacia prax sa pritom ustálila na tom, že v sporoch o učenie neplatnosti dobrovoľnej dražby je jednou z kľúčových otázok skutková otázka týkajúca sa výšky pohľadávky a jej pomerovanie k hodnote draženej nehnuteľnosti. Ústavný súd SR už dávnejšie dospel k záveru, že zistenie skutkových okolností k pomeru splatného dlhu a hodnoty nehnuteľnosti je dôležité (PL. ÚS 23/2014). K následkom nesprávnej výšky pohľadávky sa vyjadril aj najvyšší súd so záverom, že „... ak záložný veriteľ vo vyhlásení podľa § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. uplatní pohľadávku, ktorej základ bude spočívať v neprijateľnej zmluvnej podmienke, dochádza k porušeniu tohto ustanovenia, pretože záložný veriteľ uplatní pohľadávku, ktorá neexistuje, čo spôsobuje porušenie ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. (o dobrovoľných dražbách) zakotvujúce možnosť domáhať sa neplatnosti dobrovoľnej dražby podľa § 21 ods. 2 cit. zákona, pretože týmto neprípustným spôsobom dochádza k porušeniu práv dlžníka (resp. záložcu), od ktorého veriteľ prostredníctvom dobrovoľnej dražby vymáha aj nároky bez právneho základu...“ (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4Cdo/149/2020 z 23. februára 2022, nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 416/2022 z 13. júla 2023).

36. Uvedené skutočnosti však budú predmetom dokazovania vo veci samej. Povinnosť posudzovať dôvodnosť nároku žalobcov v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku ani z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Postačuje, ak žalobcovia s vysokou mierou pravdepodobnosti osvedčia svoj nárok, čo v danom prípade splnené bolo. Vykonaním dražby na nehnuteľnosť žalobcom hrozí ťažko napravitelný stav. Realizáciou záložného práva formou dobrovoľnej dražby by došlo k neprímeranému zásahu do práva na obydlie a práva na súkromný a rodinný život. Konanie o určenie neplatnosti dražby nie je iným prostriedkom ochrany, alternatívnym k nariadeniu neodkladného opatrenia, ale je prostriedkom ex post, po tom ako by žalobcom 1/ a 2/ už bola ťažko napravitelná ujma spôsobená.

37. Podstatou záložného práva v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka je zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva v prípadoch, ak pohľadávka dlžníka nie je riadne a včas splnená. Výkonom záložného práva je umožnené veriteľovi výrazným spôsobom zasiahnuť do majetkových práv dlžníka bez súdnej ingerencie alebo akejkoľvek inej štátnej kontroly. Predstavuje natoľko závažný inštitút, že súd by bez náležitého zistenia skutkových a právnych okolností v žiadnom prípade nemal odoprieť ochranu tomu, kto sa tejto ochrany domáha.

38. Predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe upravuje z. č. 527/2002 Z. z.. Tento zákon bol prijatý v rámci reformy záložného práva, cieľom ktorej bolo vytvorenie takého právneho rámca, pre záložné právo, ktorý bude smerovať k rozšíreniu možnosti financovania podnikateľských aktivít. Dobrovoľná dražba je proces bez obligatórnej preventívnej kontroly zmluvných podmienok. Otázka, či pohľadávka existuje a v akej výške je spravidla na posúdení podnikateľov. Súdne konanie pred vykonaním dobrovoľnej dražby (ex ante) je akýmsi fakultatívnym filtrom vykonania dražby s cieľom garantovať minimálnu súdnu ochranu, akej by sa dostalo v konaní podľa druhej časti CSP. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR sp. zn. Pl. ÚS 23/2014, kde okrem iného uviedol, že „nad rámec uvedeného ale ústavný súd pripomína, že sa už vyslovil, že podľa platnej právnej úpravy zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzený v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 21 zákona o dobrovoľných dražbách) a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 261/2013 z 30. apríla 2013). Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom

verejnej moci“. Odsunutie spotrebiteľov len na ex post súdnu ochranu by pri naplňovaní čl. 6 Smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách odporovalo únióvemu princípu efektivity. Hoci vo svetle judikatúry Súdneho dvora EÚ (rozsudok SD - 34/13), ktorá hovorí o tom, že ustanoveniam Smernice Rady 93/13/EHS neodporuje vnútroštátna úprava, ktorá pripúšťa vymozenie pohľadávky založenej na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý poskytol spotrebiteľ na zabezpečenie pohľadávky, avšak táto právna úprava nemôže znemožňovať, resp. prakticky sťažovať ochranu práv, ktoré sú touto smernicou spotrebiteľovi priznané.

39. Výkon záložného práva sa nepochybne môže dotknúť obydlia žalobcov. Právo na obydlie je priznané aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor a to v zmysle čl. 8), ktorý je pre Slovenskú republiku záväzný, a v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy SR má prednosť pred zákonom. „Strata domova je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia. Ktokoľvek, komu hrozí zásah takéhoto rozsahu, by v zásade mal mať možnosť nechať posúdiť primeranosť tohto opatrenia nezávislým súdom z hľadiska relevantných zásad podľa článku 8 Dohovoru, a to aj vtedy, ak podľa vnútroštátnej legislatívy právo na držbu nehnuteľnosti zaniklo“ (porovnaj McCann proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 13.05.2008 sp. zn. 19009/2004). „Každopádne, garancie, ktoré poskytuje Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd („Dohovor“) požadujú, aby zásah do sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydlia nebol iba legálny, ale taktiež primeraný podľa odseku 2 článku 8 k cieľu sledovanému, a to s ohľadom na okolnosti prípadu. Následne, žiadne ustanovenie vnútroštátneho práva by nemalo byť vkladané a aplikované spôsobom nezlučiteľným so záväzkami Chorvátska vyplývajúcimi z Dohovoru (pozri Stanková v. Slovensko, citovaný vyššie, § 24, 9. október 2007).“ (Rozsudok Paulić v. Chorvátsko z 1. marca 2010 (Sťažnosť3572/06).

40. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Súdneho dvora z 10. septembra 2014 vo veci C 34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital, a.s.. Podľa článkov 60 až 67 tohto rozhodnutia, „Pokiaľ ide o účinnú a odrádzajúcu povahu, na jednej strane písomné pripomienky, ktoré Súdnemu dvoru predložila slovenská vláda, spresňujú, že v priebehu tohto konania o mimosúdnom výkone záložného práva môže príslušný vnútroštátny súd na základe § 74 ods. 1 a § 76 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku prijať predbežné opatrenia zakazujúce pokračovanie v uskutočnení tohto predaja. (61) Na druhej strane, ako bolo pripomenuté v bodoch 31 a 32 tohto rozsudku, je zjavné, že zákon č. 106/2014 Z. z. prijatý 1. apríla 2014, ktorý nadobudol účinnosť 1. júna 2014 a je uplatniteľný na všetky zmluvy o zriadení záložného práva platné od tohto dňa, zmenil procesné pravidlá uplatniteľné na zmluvnú podmienku, ako je podmienka dotknutá vo veci samej. Konkrétne § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách v platnom znení umožňuje súdu, aby v prípade spochybnenia platnosti podmienky záložnej zmluvy určil neplatnosť dražby, pričom toto rozhodnutie so spätnou účinnosťou stavia spotrebiteľa takmer do rovnakého postavenia v porovnaní s tým, ktoré mal pôvodne, a teda v prípade protiprávnosti dražby neobmedzuje náhradu jeho škody iba na finančnú kompenzáciu. (62) Pokiaľ ide o primeranú povahu sankcie, osobitnú pozornosť treba venovať okolnosti, že majetok dotknutý konaním o mimosúdnom výkone záložného práva, o ktorý ide vo veci samej, je nehnuteľnosť určená na bývanie a jeho rodiny. (63) Strata rodinného obydlia totiž môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa (rozsudok Aziz, EU:C:2013:164, bod 61), ale aj uviesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie (pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora vo veci Sánchez Morcillo a Abril García, EU:C:2014:1388, bod 11). (64) V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že strata bývania je jedným z najvážnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydlia a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať v podstate možnosť predložiť primeranosť takého opatrenia na súdne preskúmanie (pozri rozsudky ESLP McCann v. Spojené kráľovstvo, č. 19009/04, § 50, ESLP 2008, a Rousk v. Švédsko, č. 27183/04, § 137). (65) V práve Únie predstavuje právo na obydlie základné právo zaručené článkom 7 Charty, ktoré musí vnútroštátny súd zohľadniť pri vykonávaní smernice 93/13. (66) Konkrétne, pokiaľ ide o dôsledky, ktoré pre spotrebiteľa a jeho rodinu spôsobuje vystaňovanie z obydlia predstavujúceho ich hlavné bydlisko, Súdný dvor už zdôraznil dôležitosť toho, aby príslušný vnútroštátny súd disponoval predbežnými opatreniami umožňujúcimi prerušenie, prípadne zmarenie protiprávneho konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou v prípade, keď je prijatie takýchto opatrení potrebné na zabezpečenie efektivity ochrany zaručenej smernicou 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok Aziz, EU:C:2013:164, bod 59). (67) V prejednávanej veci možnosť príslušného vnútroštátneho súdu prijať predbežné opatrenie, ako je uvedené v bode 60 tohto rozsudku, môže zjavne predstavovať primeraný a účinný prostriedok na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok, čo musí overiť vnútroštátny súd.“

41. Žalovaná ako záložný veriteľ určuje výšku pohľadávky, ktorá je žalobcom 3/ spochybňovaná, z čoho vyplýva, že pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly, by mohla žalovaná vymôcť napr. aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, či bezdôvodného obohatenia. Tieto uvedené skutočnosti je potrebné potom považovať za okolnosti opodstatňujúce dôvodnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov, ktoré v danom prípade zistené boli, a ktoré môžu byť podkladom pre prijatie záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia v danej veci. Žalobcovia 1/ a 2/ totižto nemajú iné prostriedky do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej proces realizácie dobrovoľnej dražby zastaviť, než žiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia. Do rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej je žiaduce dočasne upraviť pomery strán a zamedziť realizácii dobrovoľnej dražby.

42. Obmedzenie uložené žalovanej neodkladným opatrením, je iba dočasného charakteru, pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci samej, kde súd posúdi, či je možné obmedziť žalovanú natrvalo s výkonom záložného práva. Pri kolízii ústavou garantovaných práv a to práva žalobcov na ochranu obydlia zaručeného čl. 21 Ústavy SR, či čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na druhej strane práva žalovanej na ochranu majetku zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy, súd rozhodujúci o žalobe vo veci samej vykoná test proporcionality „stricto sensu“ za účelom zistenia, či obmedzenie ustanovené zákonom resp. na základe zákona, zodpovedá legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (porov. rozhodnutia ústavného súdu napr. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03).

43. Uložením povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva žalovanej nevznikne závažná ujma, avšak naproti tomu, ak by odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, v takom prípade by žalobcom reálne hrozila strata obydlia, a teda reálne by mohli ostať bez strechy nad hlavou. V takom prípade by potom napravenie takto vzniknutého následku a návrat do pôvodného stavu bol možný len podaním žaloby o neplatnosť dražby, čo by následne spôsobilo na strane žalobcov 1/ a 2/ len ďalšie trovy a výdavky, nehovoriac o čase, ktorým by sa dostali k svojmu právu. Na druhej strane, ak bude žalovaná ako veriteľ v konaniach vo veci samej predsa len úspešná, potom môže záložné právo vykonať a následne sa domáhať od žalobcu 3/ zaplataenia všetkých dlhov vrátane úrokov z omeškania. Týmto je daný a osvedčený naliehavý právny záujem a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia je jediný možný spôsob ako sa môžu žalobcovia 1/ a 2/ brániť pred pozbavením vlastníckeho práva k obydlíu.

44. Odvolací súd, keďže podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia splnené boli a súd prvej inštancie návrhu správne vyhovel, napadnuté uznesenie vo výroku I. ako vecne správne s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP).

45. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobcovia 1/ až 3/ ako sporové strany, ktoré mali v odvolacom konaní plný úspech, majú nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanej, ktorá v odvolacom konaní úspech nemala. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovoliacie dôvody - § 421 a § 422 CSP)) a čoho sa dovolateľ domáha (dovoliací návrh).

Podľa ust. § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 160 ods. 2 CSP dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.